

प्रभाव दैनिक

National Daily

डेगीबाट बच्ने उपायहरू

- ▶ लामखुटेको टोकाईबाट डेगी लान सक्छ ।
- ▶ लामखुटेबाट बच्न पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाओ ।
- ▶ घर, कार्यस्थल र सार्वजनिक स्थानमा पानी जम्न नदिओ ।
- ▶ पानी राखेको भाँडोलाई छोपेर राखौ ।
- ▶ लामखुटे भगाउने घुप बाली र लामखुटेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाओ ।
- ▶ घरभित्र लामखुटे छिर्न नसक्ने गरी झ्याल ढोकामा जाली वा सुले बेलाभा मुल लगाएर सुती ।
- ▶ अँध्यारा कुना-काँधामा कीटनाशक औषधी छर्कने गर्नु ।
- ▶ कपिनाम इलाको एकपटक एयर क्युलर, पानी ट्याकी, फूलदानी, गमलामा राखिएका फ्लेटहरू सफा गर्नु ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष ११ अंक १५४

काठमाडौं

सोमबार, ०९ असोज २०८१

Prabhav National Daily

Monday, September 23, 2024

www.prabhavonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५/-

प्रधानमन्त्री ओली र महासचिव गुटेरेसबीच भेटवार्ता

'ग्रिन हाउस' उत्सर्जनमा भारी कटौती गर्नुपर्नेमा एकमत

न्युयार्क (अमेरिका)- संयुक्त राष्ट्रसंघको ७९औं महासभामा भाग लिन नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको नेतृत्वसहित यहाँ आएका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसबीच ग्रिन हाउस (हरितगृह) उत्सर्जनमा भारी कटौती गर्नुपर्नेमा समान धारणा देखिएको छ ।

अमेरिकाको न्युयार्कस्थित राष्ट्रसंघको मुख्यालयमा आइतबार भएको भेटवार्तामा महासचिव गुटेरेसले नेपालमा हिमालहरू पग्लिने र त्यसबाट हुने क्षतिपूर्तिका लागि अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसमक्ष आफूले सबै प्रयास गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । उनले ग्रिनहाउस ग्यास उत्सर्जनमा भारी कटौती र कमजोरीहरू सम्बोधनसहित नेपालजस्ता पर्वतीय देशहरूको जलवायु वित्त पर्याप्त हुनुपर्नेमा जोड दिएका थिए ।

गत वर्ष आफ्नो नेपाल भ्रमणका क्रममा नेपाल सरकार र नेपाली जनताले देखाएको सदासयताप्रति आभार व्यक्त गर्दै महासचिव गुटेरेसले अतिक्रम विकसित देशलगायत विकासशील देशले कार्वन उत्सर्जन न्यूनीकरण र रोकथाममा ध्यान केन्द्रित गर्न अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा गहन सुधारको आवश्यकतामा जोड दिएको भेटमा सहभागी राष्ट्रसंघका लागि नेपाली स्थायी नियोगका प्रतिनिधि (राजदूत) लोकबहादुर थापाले जानकारी दिए ।

विकासशील देशहरूले उन्नत वित्तीय सहायताका लागि वित्तीय संरचना सरलीकृत गर्न राष्ट्रसंघले पहल गर्ने विश्वास दिलाउँदै

उच्चस्तरीय भेटवार्तामा प्रधानमन्त्री

काठमाडौं (प्रस)- संयुक्त राष्ट्रसंघको मुख्यालयमा जारी महासभामा ७९औं अधिवेशनमा भाग लिन संयुक्त राज्य अमेरिकाको न्युयार्क भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले शनिवारदेखि उच्चस्तरीय भेटवार्ता सुरु गरेका छन् । उनी नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको नेतृत्व गर्दै यही असोज ४ गते त्यसतर्फ प्रस्थान गरेका हुन् । सोही क्रममा शनिवार साँझ प्रधानमन्त्री ओली र संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसबीच भेटवार्ता भएको छ । सो अवसरमा प्रधानमन्त्री ओलीले केही समयअघि नेपाल भ्रमण गरेकामा महासचिव

महासचिव गुटेरेसले संयुक्त राष्ट्रसंघको शान्ति कार्यमा नेपाली शान्ति बलहरूको योगदानको उच्च प्रशंसा गरेका थिए ।

जवाफमा प्रधानमन्त्री ओलीले

नेपाल भ्रमण गरेकामा कृतज्ञता व्यक्त गर्दै नेपालले जलवायु न्याय पाउनुपर्ने र यसमा पहलका लागि आग्रह गरेका थिए ।

(क्रमशः पृष्ठ २ मा)

सहकारीको बचत अपचलन प्रकरण

पूर्वडिआइजी जोशी पक्राउ

रवि लामिछानेलाई पक्राउ गर्ने प्रहरीको तयारी

पक्राउ गरे प्रतिवाद गर्ने लामिछानेको चेतावनी

जेठी योञ्जन

काठमाडौं- सहकारी ठगी प्रकरणको छानविन गर्न गठित संसदीय छानविन विशेष समितिले बुझाएको प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्न गृहमन्त्री रमेश लेखकले प्रहरीलाई निर्देशन दिएको केही घण्टामै पूर्वडिआइजी छविलाल जोशी पक्राउ परेका छन् ।

जरुरी पक्राउ पूर्जा जारी गराएर उनलाई पक्राउ गरिएको हो । प्रहरी स्रोतका अनुसार जोशी भन्ने तयारीमा थिए । त्यही भएर अदालतबाट जरुरी पक्राउ पूर्जा जारी गराएर पक्राउ गरिएको प्रहरी स्रोतको दाबी छ ।

जोशी राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का सभापति तथा पूर्वगृहमन्त्री रवि लामिछानेका पूर्वव्यावसायिक साझेदार हुन् । गितेन्द्रबाबु (जिवी) जवाफमा महासचिव गुटेरेसले नेपालमा हिमालहरू पग्लिने र त्यसबाट हुने क्षतिपूर्तिका लागि अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसमक्ष आफूले सबै प्रयास गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए । त्यसअघि प्रधानमन्त्री ओलीसँग राष्ट्रसंघको अल्पविकसित, भूपरिवेष्टित, विकासोन्मुख र साना टापु मुलुकका लागि प्रतिनिधिसमेत रहेका उपमहासचिव रबाब फतिलाले नेपाली नियोगको कार्यालयमा भेट गरेका थिए ।

रवि लामिछाने

छविलाल जोशी

प्रहरीलाई गृहमन्त्री लेखकले निर्देशन दिएका थिए ।

लगत्तै जोशी पक्राउ परेका हुन् । त्यसपछि सभापति लामिछाने आतिएको देखिन्छ । उनले आइतबार नै राईसँगै जोशी र लामिछाने मिलेर गोरखा मिडिया नेटवर्क प्रालिमार्फत म्यालेक्सो टेलिभिजन सञ्चालन गरेका थिए । सोही मिडियामा देशका विभिन्न सहकारीको वचत रकम ल्याएर अपचलन गरेको संसदीय छानविन विशेष समितिको निष्कर्ष थियो । उक्त निष्कर्षसहितको प्रतिवेदनलाई आइतबार कार्यान्वयन गर्न

प्रहरी टोली रास्वपा कार्यालय वनस्थली पुगेको थियो ।

कार्यालयपरिसरमा भेला भएका कार्यकर्ताले भने सरकारविरोधी नाराबाजी गरेका थिए । कार्यवाहक महामन्त्री कविन्द्र वुलाकोटीले लामिछानेलाई पक्राउ गर्न सक्ने भएपछि सरकारको कडा वनस्थलीमा जम्मा हुन भनेका थिए । आइतबार साँझ कार्यकर्ताको भीड रास्वपा कार्यालयमा बाक्लो भयो । भीडकै कारण प्रहरी वृत्त बालाजु र सोह्रखुटेबाट प्रहरी नायव उपरीक्षक (डिएसपी) नेतृत्वमा ठूलो संख्यामा

प्रतिवादमा लामिछाने

रास्वपा सभापति रवि लामिछानेले आफूलाई पक्राउ गर्ने निर्णय भए प्रतिवाद गर्ने चेतावनी दिएका छन् । पार्टी कार्यालयमा आइतबार साँझ जम्मा भएका नेता कार्यकर्तालाई सम्बोधन गर्दै लामिछानेले जेल पठाउनेगरी निर्णय भए सीधै प्रतिवाद गर्ने बताएका हुन् ।

'ध्यान बचत फिर्ता गराउनेमा छैन, यिनको ध्यान रवि लामिछानेलाई जेल पठाउनेमा छ, रास्वपालाई सिध्याउनेमा छ । जुन हामी हुनै दिदैनौं । कुनै हालतमा हुन दिदैनौं,' उनले भने ।

आफूलाई पक्राउ गर्नसक्ने संकेत दिँदै सभापति लामिछानेले कार्यकर्तालाई 'अलर्ट' रहन निर्देशन दिए । 'मलाई भरोसा छैन, यो सरकारले जे पनि गर्न सक्छ । यो सरकार दुईतिहाइको छ । तयार भएर रहनुहोला, अलर्टमा रहनु होला र सरकारले हेक्का राखोस् कि म मान्छे, बेचेर संसद् आएको होइन,' उनले भने । सरकारले पडचन्नुपूर्वक तरिकाले पक्राउ गर्नसक्ने भएकाले हरेक हिसाबले लड्न तयार भएको पनि उनले बताए । सरकारविरुद्ध लडेर जित्ने पनि उनले दाबी गरे ।

मेडिकल व्यवसायी प्रसाई पक्राउ

काठमाडौं (प्रस)- विवादित मेडिकल व्यवसायी दुर्गा प्रसाई पक्राउ परेका छन् । एक महिलाले दिएको जाहेरीका आधारमा आइतबार उनलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको हो । सामाजिक सञ्जालमा आफ्नो चरित्रहत्या गरेको भन्दै प्रसाईविरुद्ध ती महिलाले अर्धल्लो साता नेपाल प्रहरीको साइबर ब्युरोमा

जाहेरी दिएको थिइन् । युट्युबरलाई दिएको अन्तर्वार्तामा प्रसाईले जाहेरीकर्ता महिलालाई लक्षित गरी 'जापानमा वेश्यावृत्ति गर्ने महिला' भनेका थिए ।

जाहेरीअनुसार साइबर ब्युरोले गत बुधवार प्रसाईलाई पक्राउ गर्न जिल्ला अदालत काठमाडौंबाट अनुमति लिएको थियो । त्यसयता

पनि प्रसाईले विभिन्न युट्युब च्यानलमार्फत आफूलाई समाएर देखाउन चुनौती दिँदै आएका थिए । बुधवार भने उनी पक्राउ परेका हुन् । उनलाई तीन दिन युनामा राखेर अनुसन्धान गर्न अदालतले प्रहरीलाई अनुमति दिएको छ । संबिधानमा चरित्र हत्या गरेको पुष्टि भए छ, वर्षसम्म जेल सजाय हुने व्यवस्था छ ।

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

म्यानपावरको शाखा कार्यालय नवीकरण गर्न असोज मसान्तसम्मको अल्टिमेटम

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगार विभागले म्यानपावर कम्पनीका शाखा कार्यालय असोज मसान्तभित्र नवीकरण गर्न अल्टिमेटम दिएको छ । विभागले आइतबार एक सूचना जारी गर्दै म्यानपावर कम्पनीहरूले आफ्ना शाखा कार्यालय नवीकरण गर्न असोज मसान्तभित्र आवश्यक कागजातसहित निवेदन दिनुपर्ने उल्लेख गरेको छ । वैदेशिक रोजगार व्यवसाय सञ्चालन गर्न अनुमति लिएका म्यानपावर कम्पनीहरूको स्वदेशमा शाखा कार्यालय सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि-२०७९ अनुसार असोज मसान्तभित्र नवीकरण गर्नुपर्ने विभागले उल्लेख गरेको छ । सोहीअनुसार म्यानपावरका शाखा कार्यालयको नवीकरण गर्न गराउन आग्रह गरिएको विभागले जनाएको छ ।

कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार म्यानपावरको शाखा कार्यालय नवीकरणका लागि एक हजार रूपैयाँ शुल्क लाग्ने

गर्नेसम्बन्धी सञ्चालक समितिको निर्णय पेश गर्नुपर्ने विभागले उल्लेख गरेको छ । यसैगरी नवीकरणसम्बन्धी निवेदन, शाखा दर्ता गर्दा पेश गरेको नगद धरीटीको प्रतिनिधि, बैंक स्यानेटीको प्रतिनिधि, शाखा प्रमुख र अन्य कर्मचारीको विवरण र नियुक्ति पत्र, शाखा कार्यालय रहने घरको घर बहाल सम्बन्धीत र बहाल कर तिरेको रसिदको

अनिवार्य भएको विभागले जनाएको छ । त्यस्तै विभागले अर्को एक सूचना जारी गर्दै जापान इन्टरनेसनल ट्रेनिङ एण्ड को-अपरेसन अर्गनाइजेसन (जिटको) अन्तर्गत नेपाली प्राविधिक प्रशिक्षार्थी कामदार जापान शिल्क र कामजातसहित आवेदन दिएका म्यानपावर कम्पनीहरूलाई विभागले जितकोमा सूचीकरण गर्नुपर्ने विभागले जनाएको छ ।

आग्रह गरेको छ । विभागले गत असार ३१ गते जितकोको अनुमति लिन चाहने म्यानपावर कम्पनीहरूलाई सूचीकरणको लागि आवेदन माग गरेको थियो । तसर्थ प्राप्त आवेदनहरूको मूल्यांकन गरी योग्य म्यानपावरहरूको सूचीकरण गर्ने निर्णय भएको विभागले उल्लेख गरेको छ ।

जितकोअन्तर्गत जापान जाने प्रशिक्षार्थी कामदारले औद्योगिक प्रतिष्ठान, उद्योग व्यवसाय, कलकारखाना, कृषि, सहकारी सामुदायिक संघसंस्था, होटल, पर्यटन व्यवसायलगायतका सेवा तथा वस्तु उत्पादनका क्षेत्रमा न्यूनतम दुई वर्षको अनुभव हासिल गरेको हुनुपर्ने विभागले जनाएको छ । वैदेशिक रोजगार ऐन तथा नियमावली २०६४ र नेपाली प्राविधिक प्रशिक्षार्थी कामदार जापान पठाउनेसम्बन्धी निर्देशिका, २०६६ बमोजिम तोकिएको शिल्क र कामजातसहित आवेदन दिएका म्यानपावर कम्पनीहरूलाई विभागले जितकोमा सूचीकरण गर्नुपर्ने विभागले जनाएको छ ।

साउदीले थप ६४ जनालाई दियो 'एक्जिट भिसा'

काठमाडौं (प्रस)- साउदी अरेबियाले रोजगारीका क्रममा विभिन्न समस्या भेँटिरहेका थप ६४ जना नेपाली श्रमिकलाई बहिर्गमन 'एक्जिट' भिसा दिएको छ । साउदीस्थित नेपाली दूतावासको समन्वयमा त्यहाँको अध्यागमन कार्यालयले हुरुब (कम्पनी छोडेर भागेका) लागेका र इकामा (वस्ने अनुमति) सकिएका वा नपाएका उनीहरूलाई एक्जिट भिसा दिएको हो । गैरकानुनीरूपमा रहेका आप्रवासी कामदारलाई स्वदेश फर्कन दिने नीतिअनुसार साउदी अध्यागमनले विदेशी श्रमिकलाई एक्जिट भिसा दिइरहेको छ । एक्जिट

भिसा दिन थालेयता चार हजार ५०० भन्दा बढी नेपाली स्वदेश फर्किइसकेको दूतावासले जनाएको छ । एक्जिट भिसा प्रोसेसिङ नि:शुल्क हुने भएकाले यसव्यवस्थापत कुनै पनि निकायमा शुल्क बुझाउनु नपर्ने दूतावासले जनाएको छ । तर, एक्जिट भिसा आइसकेपछि नेपाल फर्किने हवाई टिकट व्यक्ति स्वयंले व्यवस्था गर्नुपर्ने दूतावासले जनाएको छ । इकामाको म्याद सकिएको तीन महिनाभन्दा बढी भइसकेका वा साउदी आएको तीन महिनाभन्दा बढी समयसम्म पनि इकामा प्राप्त

नगरेका वा हुरुब लागेका व्यक्तिको मात्र एक्जिट भिसा प्रोसेसिङ गरिदिने दूतावासले प्रस्ट पारेको छ । साथै भिसा दिने सम्पूर्ण अधिकार साउदी अध्यागमन कार्यालयसँग मात्र हुने उल्लेख गरिएको छ । यदि कुनै पनि अवस्थामा अष्टचारोमा परेका नेपालीहरूलाई आवश्यक जानकारी र सहजीकरणका लागि रियादस्थित दूतावासको कार्यालय र जेद्दास्थित नेपाली महावाणिज्यदूतावासमा विदाको दिनबाहेक कार्यालय समयभित्र सम्पर्क राख्न दूतावासले आग्रह गरेको छ ।

जनहितमा जारी शन्देश

सुरक्षित राहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेगी रोग डेगी भाइरसबाट सञ्चालित एडिज जातको लामखुटेको टोकाईबाट मात्र सवर्ध ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुटेले फुल पार्दछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेगीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांशपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता विमिराहरू आउनु, वाक्वाकी लाग्नु वा बान्ता हुनु आदी हुन् ।

एडिज जातको लामखुटेले दिनको समयमा टोक्छ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुनु ।

आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्न नदिनु । पानी राख्ने भाँडालाई लामखुटे नछिर्ने गरि राख्नु ।

दिउँसो पनि लामखुटे भगाउने घुप बाली र लामखुटेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउनु ।

घरको झ्याल ढोकामा लामखुटे नछिर्ने जाली हाल्नु ।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला मुल लगाएर मात्र सुत्नु ।

पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाउनु ।

लामखुटेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामखुटेको फुल नष्ट गरौं ।

प्रभाव दैनिक | www.prabhavonline.com | **प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.**
कामपा-३, सिफन, काठमाडौं

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

ऋणको भार

थप्ने काम बन्द गर

सरकार आफ्नो कुनै पनि लक्ष्यमा सफल हुँदैनन्, त्यो राजस्व संकलनमा होस् वा पुँजीगत खर्चमा। तर, ऋण लिने सवालमा भने निकै अग्रगामी देखिन्छ। चालु आर्थिक वर्षको दुई महिनाको तथ्यांकले नै यो पुष्टि गर्छ। सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका अनुसार चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को पहिलो दुई महिनामा नै ९४ अर्ब ५२ करोड रुपैयाँ सरकारी ऋण थपिएको छ।

आर्थिक वर्ष सुरु हुँदा २४ खर्ब ३४ अर्ब नौ करोड रुपैयाँ रहेको सार्वजनिक ऋण भदौ मसान्तसम्म बढेर २५ खर्ब २८ अर्ब ६२ करोड रुपैयाँ पुगेको हो। कुल सार्वजनिक ऋण मुलुकको कुल गार्हस्थ उत्पादन (जिडिपी) को ४४.३२ प्रतिशत बराबर हो।

सरकारले आन्तरिक र बाह्य दातृ निकायबाट ऋण लिने गरेको छ। चालु आर्थिक वर्ष सुरु हुँदा आन्तरिक ऋण ११ खर्ब ८० अर्ब ९० करोड रुपैयाँ बराबर रहेकामा भदौ मसान्तसम्ममा बढेर १२ खर्ब ३५ अर्ब ९० करोड रुपैयाँ पुगेको तथ्यांक छ। दुई महिनामा सरकारले ९० अर्ब रुपैयाँ आन्तरिक ऋण उठाउँदा ३५ अर्ब रुपैयाँ बराबर ऋण तिरेको देखिन्छ।

त्यस्तै, भदौ मसान्तसम्म तिन बाँकी बाह्य ऋण १२ खर्ब ९२ अर्ब ७१ करोड रुपैयाँ छ। चालु आवको सुरुआतमा बाह्य ऋण १२ खर्ब ५३ अर्ब १९ करोड रुपैयाँ बराबर थियो। पछिल्लो दुई महिनामा सरकारले बाह्य ऋणको साँवा र ब्याज भुक्तानीमा १४ अर्ब पाँच करोड रुपैयाँ खर्च गरेको छ भने यही अवधिमा चार अर्ब ६७ करोड रुपैयाँ बराबर बाह्य ऋण थपेको छ। जिडिपीको तुलनामा बाह्य ऋण २२.६६ प्रतिशत बराबर हो।

चालु आर्थिक वर्षका लागि सरकारले पाँच खर्ब ४७ अर्ब रुपैयाँ सार्वजनिक ऋण उठाउने लक्ष्य लिएकामा भदौ मसान्तसम्ममा एक खर्ब चार अर्ब पाँच करोड रुपैयाँ ऋण उठाइसकेको सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयले जनाएको छ। सरकारले विभिन्न परियोजनामा सोत व्यवस्थापनका लागि ऋण लिनु स्वाभाविक प्रक्रिया हो। त्यसैले तोकिएको सीमाभित्र रहेर आन्तरिक र बाह्य ऋण लिनुलाई अन्यथा मान्नु पर्दैन। तर, गम्भीर सवाल के हो भने यसरी लिइएको ऋण उत्पादनमूलक क्षेत्रमा उपयोग गर्न सरकार चुकै आएको छ। पुरानो ऋण तिनैका लागि पनि ऋण थपै जानु उपयुक्त हुँदै होइन। यो मुलुकको अर्थतन्त्रलाई संकटतर्फ धकेल्ने प्रमुख कारण बन्न सक्छ। त्यसैले जथाभावी ऋण लिएर राज्यलाई भार थप्नुभन्दा उत्पादनमूलक क्षेत्रको प्रवर्द्धनमा सरकारको ध्यान जान जरुरी छ।

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

जरासन्धपछिको पीढिले युगौयुगसम्म राज्यको शासन चलाए। जरासन्धीय इतिहासको अन्तिम शासक नियुज्य थिए जसको हत्या उनकै मन्त्री सुनिकले गरे र सुनिकका छोरा प्रद्योत मगधको सिंहासनमा बसे। प्रद्योत वंशका पाँच शासकहरूले एक सय अठतीस (१३८) वर्ष (६४२ ई.पू. सम्म शासन गरे। शिशुनाम मगधको राजसिंहासनमा बसेपछि मगधको राजनीतिक उत्थान र परिवर्तनको सुरुवात भयो। ई.पू. ५२८ अगाडि विम्बिसारले मगधको सत्ताको सुप आफ्नो हातमा लिए। अंगप्रदेशको विजयसँगै राज्यविस्तारको क्रम विम्बिसारले सुरु गरे। यसलाई सफलतापूर्वक अजातशत्रुले पूरा गरे। एकातिर मगध राज्यले राजनीतिक सफलता प्राप्त गरिरहेको थियो, अर्कातिर भारतवर्षका जनतामा एउटा नयाँ आध्यात्मिक चेतना पलाइरहेको थियो। धार्मिक जडँता र संविदाविताबाट प्रसित त्यतिबेलाको समाजमा नवजीवनको भाव मौलाइरहेको थियो।

राजसंघर्षका कारण रगत लतपतिद्वे गडरहेको पृथ्वीमा अहिंसा, प्रेम र सदभावनाको मुना फुटेर महावीर र बुद्धको कर्मभूमि यो मगध राज्य बन्न पुग्यो। सत्य फैलिनेको थियो-महावीर र बुद्ध पनि अगाडि बढिरहेका थिए। भारतवर्षमा वीटा वैभवाशाली सहर बन्नगयो 'मगध' अजातशत्रुले विजयहरूसंगको युद्धकार्यका लागि पाटलीग्राम (पटना) मा आफ्ना मन्त्री तथा सुनितद्वारा किल्ला निर्माण गराए। त्यसै दिन विहान भगवान् बुद्धले वर्षाकार वा सुनितलाई देखेर आफ्ना शिष्य आनन्दसँग सोधे 'आनन्द उनीहरूको हनु?' आनन्दले उत्तर दिए- 'उनीहरू महाराज अजातशत्रुका मन्त्री वर्षाकार वा सुनित हुन् जो विजयहरूसंग युद्ध गर्नका लागि किल्ला बनाउँदैछन्। भगवान् बुद्धले भन्नुभयो 'भट्टे यहाँ एउटा अल्पतै ठूलो सहर बस्नेछ। तर, त्यसमा आगो, पानी र ग्रहहरूका कलहले गर्दा सदैव भय रहनेछ। भगवान् बुद्धद्वारा भनिएको भयको वातावरणरूपी भविष्यवाणी सत्य सावित भयो।

संविधान कार्यान्वयनको अन्तर्य

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको अन्तरसम्बन्ध

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानले तीन तहको संरचना कायम गरेको छ। एकात्मक शासन व्यवस्थाबाट नेपाली जनताका अपेक्षा पूरा भएनन् भन्ने निष्कर्षका आधारमा संघीय संरचना अबलम्बन गरिएको कुरामा विवाद छैन। संघ, प्रदेश र स्थानीय तह ती तहका संरचनाका बीचमा संविधानले नै अधिकारको बाँडफाँट गरेको अवस्था छ। ती तहका बीचमा समन्वय र अन्तरसम्बन्धका बारेमा पनि संविधान र कानूनी बन्दोबस्त गरिएको छ।

यतिका बन्दोबस्तका बावजूद पनि पर्याप्त समन्वय र अन्तरसम्बन्धका बारेमा प्रश्नहरू उठेका छन्। ती प्रश्नहरूलाई विद्यमान संरचना र तिनको क्रियाशीलताले समाधान गर्न सम्भव छ भन्ने सकारात्मक सोचका साथ यो छलफलपत्र तयार गरिएको छ। यस पत्रमा संवैधानिक व्यवस्था, संविधानका आधारमा बनेका कानूनी व्यवस्था र तिनले सिर्जना गरेका विभिन्न संयन्त्रहरू र तिनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका बारेमा चर्चा गरिएको छ।

संविधानको भाग-५ को व्यवस्था

तीन तहको अन्तरसम्बन्धका बारेमा संवैधानिक व्यवस्थाको जानकारीका लागि संविधानको भाग-५ र भाग-२० सम्बन्धित छन्। संविधानको भाग-५ मा राज्यको संरचना र राज्य शक्तिको श्रेणीका बारेमा स्पष्ट गरिएको छ। संविधानको धारा ५६ मा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको राज्य संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह ती तहको हुनेछ। ती तहले राज्य शक्तिको प्रयोग यो संविधान र कानूनबमोजिम गर्ने छन् भन्ने राज्यशक्ति भन्नाले कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकासम्बन्धी अधिकार सम्झनुपर्छ। यो शब्दले अवशिष्ट अधिकारसमेतलाई जनाउने छ, भन्ने संविधानको धारा ३०६ ले स्पष्ट गरेको छ।

संविधानको धारा ५७ मा राज्य शक्तिको बाँडफाँटको व्यवस्था गरिएको छ। यसअनुसार अनुसूची-५ संघ, ६ प्रदेशको एकल अधिकारको व्यवस्था छ भने अनुसूची-७ मा संघ र प्रदेशको साभ्ना अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ। यसैगरी अनुसूची-८ मा स्थानीय तहको एकल अधिकारको व्यवस्था छ भने अनुसूची-९ मा ती तहको साभ्ना अधिकार भनी बाँडफाँट गरिएको छ। एकल र साभ्ना अधिकारको सूचीको विस्तृतीकरण मन्त्रपरिषदले गरेर अर्को स्पष्ट पार्ने कोसिससमेत गरेको छ। विगत वर्षका अनुभवका आधारमा यसलाई अझ प्रष्ट गर्न कार्य विस्तृतीकरणको पुनरवलोकनसमेत गरेको अवस्था छ।

संविधानको भाग-२० को व्यवस्था

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अन्तरसम्बन्धका बारेमा संविधानको भाग-२० ले सुस्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। यस भागअन्तर्गत धारा २३१ देखि २३७ सम्म विभिन्न व्यवस्थाहरू गरिएको छ। यसमध्ये धारा २३१ व्यवस्थापकीय अन्तरसम्बन्धका बारेमा व्यवस्था गर्दै प्रदेशहरूले एकै प्रकृतिका विषयमा कानून निर्माण गर्नुपर्दा नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गर्नसक्ने व्यवस्था छ भने धारा २३२ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने छ।

भनिएको छ। यसैगरी संघीय सरकारले सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रियता वा स्वाधीनताका विषयमा आवश्यक निर्देशन दिनसक्ने र सो निर्देशन पालना गर्नुपर्ने व्यवस्थाका अतिरिक्त यी नै आधारमा प्रदेश सरकारलाई सचेत गराउने, निलम्बन गर्ने वा विघटन गर्नेसमेतको अधिकारका बारेमा व्यवस्था गरिएको छ। यसैगरी स्थानीय तहलाई पनि निर्देशन दिनसक्ने व्यवस्था गरिएको छ। धारा २३३ मा प्रदेश-प्रदेशबीचको सम्बन्धको व्यवस्था गरिएको छ। यसमा एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको कानूनी, न्यायिक वा प्रशासनिक निर्णय वा आदेशको कार्यान्वयनमा सहयोग र समन्वय, परामर्श र सूचना आदानप्रदानका बारेमा उल्लेख छ। यसका साथै सबैलाई समान सुरक्षा, व्यवहार र सुविधा उपलब्ध गराउनुपर्ने कुरा पनि व्यवस्था गरिएको छ।

धारा २३४ अन्तर्प्रदेश परिषद्का बारेमा व्यवस्था छ। राजनीतिक विवाद समाधान गर्न प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा संघका गृह र अर्थमन्त्रीका साथै प्रदेशका मुख्यमन्त्रीसमेत रहेको संरचनाको परिकल्पना गरिएको छ। धारा २३५ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको समन्वय कायम गर्न संघीय संसदले आवश्यक कानून बनाउने छ भन्ने व्यवस्थामोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तह अन्तरसम्बन्ध तथा समन्वय ऐन २०७७ पारित भई कार्यान्वयनमा छ। यसैगरी २३४(२) मा प्रदेश र स्थानीय तहका बीचमा समन्वय र राजनीतिक विवाद समाधान गर्ने जिम्मेवारी भने प्रदेशसभालाई नै सुम्पिएको छ।

धारा २३६ मा अन्तर्प्रदेश व्यापारको व्यवस्था गर्दै अन्तर्प्रदेश व्यापारमा कुनै बाधा अवरोध गर्न कर वा दस्तुर लगाउनु वा भेदभाव गर्न नपाइने व्यवस्था गरिएको छ भने धारा २३७ मा धारा १३७ बमोजिम गठित संवैधानिक इजलासको अधिकार क्षेत्रमा कुनै असर नपर्ने गरी स्पष्ट गर्नेसमेत काम गरिएको छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (अन्तरसम्बन्ध तथा समन्वय) ऐन, २०७७

यस ऐनले विभिन्न व्यवस्थाहरू गरेको छ। ऐनको परिच्छेद २ मा अन्तरसम्बन्धका आधार, परिच्छेद ३ मा कानून तथा नीति बनाउँदा विचार गर्न पर्ने कुरा, परिच्छेद ५ मा एकल अधिकार र परिच्छेद ६ मा साभ्ना अधिकारको कार्यान्वयनका बारेमा उल्लेख गर्दै संघ तथा प्रदेश र स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने विषयका बारेमासमेत व्यवस्था गरिएको छ। समन्वय र परामर्श गर्न पर्ने आयोजना कार्यान्वयनका बारेमा आवश्यक पर्ने कुराहरूलगायतका सहयोग र समन्वय गर्न पर्ने बारेमा व्यवस्था गरिएको छ।

समन्वयका लागि उच्चस्तरीय संयन्त्रका रूपमा प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेश र स्थानीय तहका प्रतिनिधिसमेत रहेको राष्ट्रिय समन्वय परिषद्को व्यवस्था गरिएको छ भने सो परिषद् मातहत विशेष समिति र विषयगत समितिहरूकोसमेत व्यवस्था गरी विषयगत रूपमासमेत समन्वय गर्न सहज होस् भन्ने हेतुले स्थायी प्रकृतिका संयन्त्रकोसमेत व्यवस्था गरिएको छ। प्रदेशस्तरमा समन्वय गर्ने प्रदेश समन्वय परिषदसमेतको व्यवस्था तिनको

काम कर्तव्य र अधिकारसहित ऐनले गरेको छ। परिच्छेद ५ मा विवाद समाधानका बारेमा विस्तृतरूपमा उल्लेख गरिएको छ।

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७८

यसरी संविधानको भाग-५, भाग-२० र समन्वयसम्बन्धी कानूनसमेतका व्यवस्थाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका बारेमा समन्वय र अन्तरसम्बन्ध कायम गर्नका लागि आवश्यक विषयहरू, संयन्त्रहरू र समन्वय कायम गर्ने तरिका र माध्यमका बारेमासमेत व्यवस्था गरेको पाइन्छ। यसका अतिरिक्त आर्थिक मामलामा समन्वय गर्नका लागि अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३३ मा नेपाल सरकारका अर्थमन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेशका अर्थमन्त्री र स्थानीय तहकासमेत प्रतिनिधि रहेनेगरी अन्तरसरकारी वित्त परिषद्को व्यवस्था गरेको छ। सो परिषद्को बैठक प्रत्येक वर्षको चैत महिनामा कम्तीमा एकपटक र अरू वेला संयोजकले तोकिएको स्थान र मितिमा हुनेगरी आर्थिक मामलामा समन्वयको बन्दोबस्त गरेको छ।

समन्वय र अन्तरसम्बन्धका बारेका संयन्त्रहरू

समन्वय र अन्तरसम्बन्धका बारेमा संविधान र कानूनहरूमा आवश्यक संयन्त्रहरू विभिन्न प्रकारका रहेका छन्। अन्तरप्रदेश परिषद् (राजनीतिक विवाद समाधान गर्न), संवैधानिक इजलास (कानूनी र संवैधानिक विवाद समाधान गर्न), प्रदेशसभा (स्थानीय तह, प्रदेश र स्थानीय तहका बीचमा समन्वय तथा राजनीतिक विवाद समाधान गर्न), राष्ट्रिय समन्वय परिषद् (संघ प्रदेश र स्थानीय तहका बीचमा अन्तरसम्बन्ध तथा समन्वय कायम गर्न), अन्तरसरकारी वित्त परिषद् (संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका बीचमा आर्थिक समन्वय कायम राख्न), विषयगत समिति तथा विशेष समितिहरू (समन्वय र अन्तरसम्बन्ध कायम राख्न आवश्यक पर्ने विषय र विशेष कामका लागि गठित तथा गठन हुने समितिहरू) गठन हुने व्यवस्था छ। सो व्यवस्थामोजिम प्रायः सबै समितिहरू अस्तित्वमा छन् तर तिनको प्रभावकारी कार्यान्वयन त कता हो कता बैठकसम्म बस्न नसकेको नवसेको वा नवसाएको अवस्था छ।

निष्कर्ष र सुझाव

उपरोक्त संवैधानिक व्यवस्था, कानूनी बन्दोबस्त र सो बमोजिम गठित संयन्त्रहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन आजको आवश्यकता हो। भइरहेका बन्दोबस्तलाई प्रभावकारी बनाउने र गठित संयन्त्रहरूलाई क्रियाशील बनाउँदै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका बीचमा अन्तरसम्बन्ध र समन्वयलाई कामयाबी बनाउन संविधान कानूनबमोजिम गठित निकाय र तिनका पदाधिकारीहरूमा इमानका साथ काम गर्ने परम्पराको थालनी गर्नसके संविधान कार्यान्वयनमा फडको मार्न सकिन्छ। रासस

(लेखक संविधानसभा सदस्य तथा वरिष्ठ अधिवक्ता हुन्)

संविधान संशोधनको औचित्य र बहस

आफैमा एउटा ऐतिहासिक उपलब्धि थियो। कयौं मुलुकका संविधान निर्माणका अभ्यासहरू मुल्यांकन गर्ने हो भने राज्यशक्ति हस्तान्तरण ज्यादै कठिन प्रक्रियाबाट भएको पाइन्छ। नेपालमा पनि १० वर्षसम्म चलेको सशस्त्र द्वन्द्व, जनआन्दोलन र राजनीतिक सहमतिका आधारमा संविधानबमोजिम शासित्वपूर्ण नै शक्ति हस्तान्तरण हुनसक्यो। संविधान निर्माण र कार्यान्वयनमा अगाडि बढेको यो कम महत्त्वपूर्ण उपलब्धि थिएन। संविधानमा उल्लेख भएका मौलिक अधिकारबारेका अन्य कानून निर्माणमा अहिलेसम्म भएको उपलब्धि हेर्ने हो भने सकारात्मक र सफल नै देखिएका छन्। नयाँ संविधानअनुसार संवैधानिक अंग बनेका स्थानीय सरकारले सरकारी सेवाहरू गाउँसम्म विस्तार गर्न सकेको छ। स्थानीय तहबाट दिइने सेवा सुविधामा सुधार भएको छ।

यद्यपि, केही प्रक्रियागत अपेक्षारूपी र कमिकमजोरी नभएका होइनन्। यो संविधानअनुसार जुन अधिकार र आत्मचलका साथ स्थानीय तहहरू अगाडि बढेका छन् त्यो नेपालमा यसअघि अनुभव गर्न पाइएकै थिएन। स्थानीय सरकारको उपस्थितिले आधारभूत शिक्षा, कृषिवजार र आधुनिकीकरण, स्थानीय आवश्यकताका आधारमा हुने विकास निर्माणका कार्य र पर्यटन प्रवर्द्धनजस्ता कुरामा राम्रो उपलब्धि हासिल भएको छ। स्थानीय शासकीय अधिकार सुनिश्चित भएको छ।

स्थानीय अधिकारहरू सहज र परिणाममुखी देखिएता पनि संघीय र प्रदेशका उपलब्धिहरूलाई हेर्ने हो भने संविधान कार्यान्वयनको पक्ष सन्तोषजनक नभएका प्रतिक्रियाहरू यतिबेला सुनिएका छन्। संविधानले परिकल्पना गरेका कयौं कानूनहरू निर्माण भइसके पनि यसको कार्यान्वयन गति सन्तोषजनक नभएर जनतामा असन्तुष्टि देखिएको हुनसक्छ। संविधानले वाचा गरेका विधिको शासन,

पारदर्शिताजस्ता कतिपय विषयहरू व्यवहारमा कार्यान्वयन हुन सकेन। करिब ३३ वटा मौलिक हकमध्ये राज्यको साधन स्रोत खर्च नहुने अधिकारहरू केही हदसम्म कार्यान्वयन हुन सकेको छ। विशेषरूपमा राज्यले निर्वाह गर्नुपर्ने आर्थिक सामाजिक सांस्कृतिक अधिकार कार्यान्वयनको पक्ष ज्यादै निराशाजनक देखिन्छ। दलीय र राजनीतिक नेतृत्वबाट सहजीकरणको अभाव र कर्मचारीतन्त्रबाट संघीय निकायबाट प्रत्यायोजन हुनुपर्ने अधिकार स्थानीय तह वा प्रदेशलाई हस्तान्तरण गर्न नसकेको कारण संविधान कार्यान्वयन परिणामत सार्थक बन्नसकेको छैन।

संघीय सरकारले आफ्ना केही अधिकार प्रदेशलाई दिने हो भने पनि संविधान कार्यान्वयन अर्को प्रभावकारी देखिने छ। प्रदेश सरकारलाई छाँयाँमा पार्नेगरी संघले आफ्नो हस्तक्षेप र उपस्थिति नदेखाउने हो भनेमात्रै प्रदेश सरकारले पाएका अधिकार उपयोग गर्न सहज हुनसक्छ। अधिकार केन्द्रीकृत भइरहेका व्यावहारिकरूपमा संविधानले परिकल्पना गरेजस्तो संघीयताको व्यावहारिक परिणाम मुलुकले हासिल गर्न सकिरहेको छैन। केही जानकारहरूको भनाइ हेर्ने हो भने पनि समस्या संविधानमा भन्दा कार्यान्वयनमा रहेको छ।

नेपालका कानूनहरूको प्रयोग प्रादेशिक संरचनाअनुकूलको नहुँदा समस्या भएको र विशेष क्षेत्र र संरक्षित क्षेत्र बनाउन सकिने संविधानको व्यवस्था कार्यान्वयनमा नआउँदा पहिचानको माग गरिरहेका कतिपय समुदायको असन्तुष्टि कायमै रहेको देखिन्छ। पहिचान क्षेत्रहरू कायम गरेर त्यस सम्बन्धित जातजाति र क्षेत्रलाई स्वायत्तता दिन सकिने प्रावधान संविधानमा भए पनि स्थानीय सरकार संश्वालन ऐनले त्यसको कार्यान्वयन प्रस्टरूपमा ल्याउन सकेको अवस्था देखिँदैन।

संविधानमा विभिन्न पक्षमा प्रकट भएका केही असन्तुष्टिका आवाजहरू अझैसम्म साम्य भइसकेको

छैन। संविधान संशोधन र पुनरवलोकनका कुराहरू यथावत् छन्। संविधान जारी भएको चार महिनामा गरिएको पहिलो संशोधनले मधेश केन्द्रित राजनीतिक शक्तिले उठाएका कतिपय मागहरू सम्बोधनको प्रयास गरिएको थियो। त्यो अवधिमा दुईपटक संशोधन भइसकेको देशको मूल कानूनमा तेश्रो संशोधन गर्ने विषय अहिले पनि बहसमा आएको छ।

प्रतिनिधिसभामा दुई ठूला शक्तिले समझदारी गरिसकेका छन्। निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण र समावेशितासम्बन्धी केही प्रावधानमा पहिलोपटक संशोधन भएको संविधानमा त्यसको पाँच वर्षपछि नेपालको राजनीतिक नक्सा र प्रतीक चिह्नमा भारतसंगको विवादित भूमि लिपुलेक, लिम्पियाधरा र कालापानी क्षेत्र समेट्नु दोस्रो संशोधन भयो। संविधान जारी गर्न नेतृत्वदायी भूमिकामा रहेका कांग्रेस-एमालेबीचको गठबन्धनले आगामी निर्वाचनअघि नै यो संविधानमा संशोधन गर्ने प्रतिवद्धता जनाएका छन्। तर, संविधानका के कस्ता धाराहरू परिवर्तन वा संशोधन गर्ने भन्ने स्पष्टरूपमा वाहिर आउन सकेको छैन।

करिब १० वर्षमा संविधानका परिवर्तनीय व्यवस्थाहरूलाई समयानुकूल परिवर्तन वा संशोधन गर्न सकिने संविधानले नै परिकल्पना गरेको छ। हाल उठिरहेका असन्तुष्टिहरू सम्बोधन गर्ने विषय महत्त्वपूर्ण कदम हुनसक्छ। संसद्मा बहुमत दलेले सरकारको नेतृत्व गरिरहेको अवस्थामा प्रतिपक्षी र अल्पमतका राजनीतिक दलहरूसँगसमेत सहमतिमा संविधान संशोधनको कार्य अगाडि बढाए व्यावहारिक र विवादास्पद हुनसक्छ। संशोधनका लागि एउटा कार्यदल नै बनाएर अहिलेका चुनौती सम्बोधन गर्न सकिन्छ। संविधानलाई कसरी थप देशको हितमा उदार बनाउन सकिन्छ भन्ने छलफल गहनरूपमा गरेरमात्रै संशोधनको चरणमा प्रवेश गर्नु उपयुक्त देखिन्छ।

आगामी कातिक १५ मा रिलिज हुन लागेको बहुप्रतीक्षित नेपाली चलचित्र 'एक्टर: टेक वन' का तीन नयाँ पोस्टर एकसाथ सार्वजनिक गरिएको छ । निर्माता थमनकुमार भण्डारीका अनुसार यी पोस्टरहरू आगामी प्रचारप्रसारका लागि प्रयोग गरिने छ । पोस्टर रोयल भिमसेन र ट्राइडेन्ट कन्सेप्ट टिमले डिजाइन गरेको बताइएको छ । पोस्टरमा चलचित्रका प्रमुख कलाकारहरू सुपरस्टार प्रदिप खड्का, अभिनेत्री आना शर्मा र दिव्या रायमाझीलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

सोमबार ०७, असोज २०८१ (Monday, September 23, 2024)

'पानी रङ'को सहरमा ४७

कलाकारका ५५ कलाकृति प्रदर्शनमा

गण्डकी- पानी धेरै पर्ने भएकाले पोखराले नेपालको चैरापुञ्जी भन्ने उपमा पाउने गरेको छ । क्षणभरमा पानी पर्ने र क्षणभरमा घाम लाग्ने पोखराको विशेषता भएकाले यसलाई नेपालको धेरै पानी पर्ने ठाउँका रूपमा चिनिन्छ । प्राकृतिक सौन्दर्यले भरिपूर्ण पोखरालाई कलाका क्षेत्रमा 'पानी रङ'को सहर पनि भनिन्छ ।

माछापुच्छ्रे हिमाल फेवातालमा पौडी खेल्ने यहाँको प्राकृतिक विशिष्टतालाई विभिन्न कलाकार तथा साहित्यकारले आफ्ना कला र साहित्यमा चित्रित गर्दै आएका छन् । कलाप्रेमीले यहाँको सौन्दर्यतालाई कलाका माध्यमबाट प्रस्तुत गर्दै विभिन्न समयमा प्रदर्शनीसमेत गर्दै आएका सिर्जनशील कलाकार समूह पोखराका अध्यक्ष डिबी गुरुङले बताए । समूहको सक्रियतामा कला लक्षित विभिन्न कार्यक्रमका साथै वर्षको एकपटक मनसुन कला प्रदर्शनी गर्दै आइएको उनले जानकारी दिए ।

'समूहको सक्रियतामा बर्सेनि गर्दै आएको प्रदर्शनीअन्तर्गत यस वर्ष असोज ३

गतेदेखि 'चौथो सामूहिक कला प्रदर्शनी २०८१' पोखरा आर्ट ग्यालरीमा सञ्चालन भइरहेको छ, गुरुङले भने, 'यस प्रदर्शनीमा अग्रज तथा अनुज पुस्ताका ४७ कलाकारबाट सिर्जित ५५ कलाकृति प्रदर्शनमा राखिएका छन् ।' प्रदर्शनीमा पुगेका जो कोहीले भित्तामा टाँसिएका हरेक कलाकृतिलाई अभिरूचिपूर्वक अवलोकन गरिरहेका उनले बताए ।

देशका विभिन्न स्थान र परिवेशलाई आफ्ना कलामा प्रस्तुत गरिएका कलाकृतिले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गरिरहेको अध्यक्ष गुरुङले जानकारी दिए । कलाका क्षेत्रमा लामो समयदेखि अनवरत लागेका बुद्धि गुरुङ, लोकप्रसाद गुरुङ, गोपाल श्रेष्ठ, क्षेत्रलाल कायस्थलगायत अनुज पुस्ताका युवा कलाकारका कलाकृति प्रदर्शनीमा राखिएका उनले उल्लेख गरे । प्रदर्शनीमा कलाकार गोपाल दराईले तयार पारेको ओखलढुंगाको कलाकृतिले प्राज नगेन सिंहले तयार गरेको बैतडीस्थित पाताल भुवनेश्वर गुफालगायत कलाकृतिले विभिन्न

स्थान र परिवेशलाई जीवन्त प्रस्तुत गरेको देखिन्छ । नेपालको गहिरो गुफाका रूपमा पाताल भुवनेश्वर परिचित छ । त्यस्तै वरिष्ठ कलाकार बुद्धि गुरुङको पशुपतिनाथ, सौगात गुरुङको फेवाताललगायत कला प्रदर्शनीका आकर्षण बनेका छन् ।

ग्यालरी छिरिसकेपछि कलाकार जित गुरुङले तयार गरेको गुरुङ पैडी (ज्योतिष) को मूर्तिले जो कोहीको मन छुने गरेको छ । गुरुङ समुदायका मानिसले आफ्नो जन्म, मृत्यु, विवाहलगायत संस्कार, शुभ-अशुभ कार्यमा पैडीबाट सेवा लिने विषयलाई उक्त मूर्तिकलामार्फत जानकारी दिन खोजिएको छ ।

हालै उक्त मूर्ति तयार गरेको जानकारी दिँदै कलाकार गुरुङले आफूले यस्ता विभिन्न कलाकृति तयार गरिरहेको बताए । प्रदर्शनीमा डिबी गुरुङले पानी रङमा तयार गरेको कास्कीका पर्यटकीय गुरुङ गाउँहरू घान्द्रुक, ताईडिङका कला राखिएका छन् । हिमाली तथा लेकाली जीवनलाई ती कलाकृतिले जीवन्त

चित्रण गरिरहेका छन् ।

त्यस्तै दुर्गा केसीको पदयात्रा, संगीता घिमिरेको बुद्धलगायत कला प्रदर्शनीमा सजाइएका छन् । अमृत परियारले तयार गरेको माछापुच्छ्रे हिमालसँगै रहेको चौरी, लोकप्रसाद गुरुङको रोपाईं, वामन चालिसेको क्यारिकेचरले समाजका विविधतालाई प्रस्तुत गर्न खोजेको देखिन्छ । प्रदर्शनी सुरु भएपछि अवलोकन गर्न आउने दर्शकको संख्या दिनप्रतिदिन बढ्दै गएको युवा कलाकार स्मृति गुरुङले बताए । पछिल्ला समयमा कलाकारप्रति धेरै

युवाको आकर्षण बढ्दै रहेको पाइएको उल्लेख गर्दै उनले कक्षा १२ को परीक्षा दिएर कला सिक्नैको जानकारी दिए ।

पछिल्ला समयमा पठन संस्कृति हराउँदै गएजस्तै कलाप्रतिको आकर्षण पनि घट्दै गएको समूहका अध्यक्ष गुरुङले कलाप्रति युवाको आकर्षण बढाउनु प्रदर्शनीको मुख्य उद्देश्य रहेको बताए । 'कला सिर्जनाप्रति पछिल्लो समयमा आकर्षण घट्दै गएको देखिन्छ,' उनले भने, 'यसतर्फको आकर्षण बढाउँदै सिर्जनात्मक क्षमता अभिवृद्धि

गराउने उद्देश्यले प्रदर्शनी आयोजना गरेका छौं । यसबाट युवामा सकारात्मक प्रभाव रहेको अपेक्षा गरेका छौं ।'

कला क्षेत्रको विकासका लागि करिब दुई दशकदेखि सिर्जनशील कलाकार समूहमा आवद्ध भई विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको अध्यक्ष गुरुङले जानकारी दिए । उनका अनुसार हाल समूहमा ५० जना कलाकर्मी आवद्ध छन् । यही असोज ३ गतेदेखि सुरु भएको प्रदर्शनी असोज ९ गतेसम्म सञ्चालन हुने छ । रासस

रंजशाला

एसियन कराते च्याम्पियनसिपमा एरिकालाई रजत पदक

काठमाडौं (प्रस)- २० औं एसियन सिनियर कराते च्याम्पियनसिपमा नेपालकी एरिका गुरुङले रजत पदक प्राप्त गरेकी छन् । चीनको हाइजाउमा आइतबार भएको खेलमा ६८ किलो माथिको तौल समूहको फाइनल खेलमा एरिका भियतनामकी नाओन थि नुयेनसँग ६-० अंकले पराजित भइन् । यसअघि सेमिफाइनल खेलमा उनले थाइल्याण्डकी केवलिन सोङगलिनलाई ८-० अंकले हराउँदै फाइनलमा स्थान बनाएकी थिइन् ।

एसियन कराते फेडरसनले आयोजना गरेको एसियन च्याम्पियनसिपमा एरिकाले प्राप्त गरेको रजत पदक नै नेपालका लागि पहिलो हो । अहिलेसम्म कुनै पनि नेपाली खेलाडीले एसियन सिनियर कराते च्याम्पियनसिपमा पदक जित्न सकेका छैनन् । एरिकाले प्रि-क्वाटरफाइनलमा फिलिपिन्सकी इसाबेल अरियन्ले ब्रिटोललाई ४-० अंकले पराजित गरेकी थिइन् । उनले क्वाटरफाइनल खेलमा कजाकिस्तानकी सोर्फिया वेरुल्टसेभालाई पराजित गरेकी थिइन् ।

काभा महिला भलिबल क्लब च्याम्पियनसिप

नेपाल पुलिस क्लबले जित्यो उपाधि

काठमाडौं (प्रस)- नेपाल पुलिस क्लबले काभा महिला भलिबल क्लब च्याम्पियनसिपको उपाधि जितेको छ । माल्दिभ्सको मालेमा शनिबार भएको फाइनल खेलमा पुलिस क्लबले उज्वेकिस्तानको हुमो भिसीलाई ३-० सोभो सेटमा हराउँदै उपाधि जितेको हो । उक्त प्रतियोगितामा पुलिस क्लब

अपराजित रह्यो । पुलिस क्लबले पहिलो सेट २५-१६ अंकले जितेको थियो । दोस्रो सेट पनि उसले २५-२२ अंकले जितेको थियो । तेस्रो सेटमा २५-२३ अंकको जित निकाल्दै पुलिस क्लबले उपाधि हात पारेको हो । यसअघि पुलिस क्लबले लिग चरणको पहिलो खेलमा उज्वेकिस्तानको हुमो भिसीलाई नै ३-० सोभो सेटमा पराजित

गरेको थियो । यस्तै अन्य खेलमा पुलिस क्लबले श्रीलंकाको श्रीलंका एयर फोर्स र ताजकिस्तानको डाइमेड भलिबल क्लबलाई ३-० सेटले नै पराजित गरेको थियो । यस्तै पुलिस क्लबले माल्दिभ्सको वाम्कोलाई ३-२ सेटले तथा लिग चरणको अन्तिम खेलमा घरेलु टोली माल्दिभ्स पुलिस क्लबलाई ३-१ सेटले पराजित गरेको थियो ।

दुई वर्षदेखि खेलमैदान अलपत्र

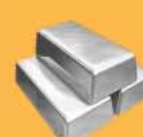

दोरपाटन (बागलुङ)- बागलुङ नगरपालिका-४ ओडारचौरमा नौ वर्ष अघि सुरु निर्माण भएको बहुउद्देश्यीय खेलमैदान दुई वर्षदेखि अलपत्र परेको छ । दुई वर्षदेखि कुनै पनि निकायबाट बजेट नपढाई खेलमैदान अलपत्र परेको हो । स्थानीयको सक्रियतामा ठाडो खोलासाईं सम्याएर खेलमैदान बनाउन थालिएको थियो । उक्त खेलमैदान निर्माण सुरु भएको नौ वर्षसम्ममा ५५ प्रतिशतमात्रै काम सकिएको ओडारचौर बहुउद्देश्यीय खेलमैदानका अध्यक्ष रामप्रसाद आचार्यले बताए ।

लामो समयदेखि काम रोकिएपछि बनेका संरचना जीर्ण भएका छन् भने प्याराफिटसमेत भत्किएका छन् । खेलमैदान निर्माणका लागि बागलुङ नगरपालिका, गण्डकी प्रदेश र स्थानीयले लाखौं लगानी गरेका छन् । खेलमैदानका लागि उपयुक्त ठाउँ छनोट नहुँदा समस्या आएको स्थानीय बताउँछन् । ठाडो खोलामा बर्खाको समयमा भेल आउने हुँदा खेलमैदानसहित त्यहाँ बनेका संरचना बगाउने गरेको छ । यसबाट हरेक वर्ष लाखौंको संरचना नष्ट हुँदै आएको छ । बर्खाको भेलले सडकको माटो, ढुंगासहितको ग्रेटोले खेलमैदानको अस्तित्व मेटाउँदै आचार्यको भनाइ छ । खेलमैदान बरपर भ्वाडी

पलाएको छ भने प्याराफिटमा लेउ लागेको छ । बीच भागमा हिलाम्मे हुँदा खेल खेल्न नमिल्ने बनेको छ । खेलमैदानका अध्यक्ष आचार्यका अनुसार खेलमैदान निर्माणका लागि हालसम्म स्थानीयबाट ३० लाख रूपैयाँ संकलन भएको, प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट ३० लाख रूपैयाँ र जनश्रमदानदान गरी करिब एक करोड रूपैयाँ लगानी भएको छ । 'करोड लगानी भएको खेलमैदानमा अहिले खेल्नसके अवस्था छैन । खेलमैदान प्रगति हालसम्म ५५ प्रतिशत सकिएको छ । बाँकी काम गर्न प्रदेश र स्थानीय सरकारले सहयोग गर्नुपर्छ,' उनले भने । खेलमैदानलाई पूर्णता दिन थप ८० लाख रूपैयाँ आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको अध्यक्ष आचार्यले जानकारी दिए । बागलुङ बजारस्थित निर्माणाधीन उक्त खेलमैदानमा विभिन्न कार्यक्रम, सभा, सम्मेलन गर्न सकिने उनले बताए ।

'यहाँका युवाको सक्रियतामा खेलमैदान बनाउन सुरु गरिएको हो, धेरै वर्ष भयो बनाउन थालेको अहिलेसम्म पूर्णता पाउन सकेको छैन । बागलुङ बजार छेउमा रहेकाले यहाँ सभा, समारोह गर्न उपयुक्त मानिन्छ । बजेट अभावले कामलाई निरन्तरता दिन सकिएको छैन,' अध्यक्ष आचार्यले भने, 'यो ठाउँमा ठूलो खाल्डी थियो, खाख्डी पुरेर खेलमैदान बनाउन थालेका हो, ओडारचौरवासीले श्रमदानसँगै आर्थिक सहयोग पनि गर्नुभएको छ । यहाँबाट विदेश गएका युवाले पनि रकम पठाएर सहयोग गर्नुभएको छ ।' बजेट विनियोजन गरी निर्माणलाई निरन्तरता दिन सरोकार भएका निकायसँग माग गरे पनि सुनुवाइ नभएको उनले बताए । बागलुङ-४ का अध्यक्ष कुमारविक्रम क्षेत्रीले खेलमैदान निर्माण गरेको भूगोल नमिलेको भन्दै प्राविधिक कमजोरीका कारण अहिलेसम्म सम्पन्न हुन नसकेको बताए । पहिले मैदान निर्माणमा सक्रिय कतिपय युवा विदेश पलायन भएको भन्दै अन्यले चासो नदिएका समयमा काम हुन नसकेको उनको भनाइ छ । नगरपालिकाले पनि लाखौं रकम यहाँ लगानी गरेको बताउँदै बर्खा लाग्यो भने खेलमैदान ढुवानमा पर्ने अध्यक्ष क्षेत्रीले उल्लेख गरे । उनले भने, 'यहाँ केही प्राविधिक कमीका कारण खेलमैदान सञ्चालन गर्न सकिएको छैन । अलपत्र परेको मैदान निर्माणका लागि प्राविधिक कमजोरी कसरी समाधान गर्ने भनेर सरोकार भएकासँग छलफल गर्ने योजना बनाएका छौं । यसलाई पूर्णता दिन आर्थिक, प्राविधिक सहयोगका लागि नगरपालिका र प्रदेश सरकारसँग पहल गर्नेछु ।' रासस

मनमोहक तिमबुङ पोखरी क्षेत्र | हिमाली क्षेत्रमा पाइने विभिन्न प्रजातिका फूलले मनमोहक देखिएको ताप्लेजुडस्थित तिमबुङ पोखरी आसपासको क्षेत्र।

तस्वीर: सन्तोष पुर्कुटी/रासस

दुई महिनामा साढे ९४ अर्ब थपियो सरकारी ऋण

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को पहिलो दुई महिनामा ९४ अर्ब ५२ करोड रूपैयाँ सरकारी ऋण थपिएको छ। सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका अनुसार चालु आर्थिक वर्ष सुरु हुँदा २४ खर्ब ३४ अर्ब नौ करोड रूपैयाँ रहेको सार्वजनिक ऋण भदौ मसान्तसम्म बढेर २५ खर्ब २८ अर्ब ६२ करोड रूपैयाँ बढेको छ। हालसम्मको कूल सार्वजनिक ऋण मुलुकको कूल गार्हस्थ्य उत्पादन (जिडिपी) को ४४.३२ प्रतिशत बराबर हो।

चालु आर्थिक वर्ष सुरु हुँदा आन्तरिक ऋण ११ खर्ब ८० अर्ब ९० करोड रूपैयाँ बढेको भने भदौ मसान्तसम्म बढेर १२ खर्ब ३५ अर्ब ९० करोड रूपैयाँ पुगेको छ। जिडिपीका आधारमा आन्तरिक ऋणको

अनुपात २१.६६ प्रतिशत बराबर हो। यो दुई महिनामा सरकारले ९० अर्ब रूपैयाँ आन्तरिक ऋण उठाउदा ३५ अर्ब रूपैयाँ बढेको छ। त्यस्तै, भदौ मसान्तसम्म तिन बाँकी बाह्य ऋण १२ खर्ब ९२ अर्ब ७१ करोड रूपैयाँ छ। चालु आवको सुरुआतमा बाह्य ऋण १२ खर्ब ५३ अर्ब १९ करोड रूपैयाँ बराबर थियो। पछिल्लो दुई महिनामा सरकारले बाह्य ऋणको साँवा र ब्याज भुक्तानीमा १४ अर्ब पाँच करोड रूपैयाँ खर्च गरेको छ भने यही अवधिमा चार अर्ब ६७ करोड रूपैयाँ बढेको छ। जिडिपीको तुलनामा बाह्य ऋण २२.६६ प्रतिशत बराबर हो।

चालु आर्थिक वर्षका लागि सरकारले पाँच खर्ब ४७ अर्ब रूपैयाँ सार्वजनिक ऋण उठाउने लक्ष्य लिएको भदौ मसान्तसम्ममा एक

खर्ब चार अर्ब पाँच करोड रूपैयाँ ऋण उठाइसकेको सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका उपसचिव प्रकाश पुडासैनीले जानकारी दिए। वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा यो अवधिको सार्वजनिक ऋण प्राप्त १८.६६ प्रतिशत बराबर हो।

चालु आर्थिक वर्षका लागि सरकारले सार्वजनिक ऋणको साँवा र ब्याज भुक्तानी गर्ने प्रयोजनका लागि कूल चार खर्ब दुई अर्ब रूपैयाँ बजेट छुट्याएको छ। भदौ मसान्तसम्ममा ४७ अर्ब ७१ करोड ५१ लाख रूपैयाँ बराबर साँवा ब्याज भुक्तानी भइसकेको छ। यो अवधिको साँवा ब्याज भुक्तानी वार्षिक बजेट विनियोजनका आधारमा ११.८४ प्रतिशत बराबर हो। जिडिपीको आधारमा भदौ मसान्तसम्मको कूल ऋण सेवा खर्च ०.८४ प्रतिशत बराबर हो।

उद्योगमन्त्री भण्डारी र भुटानीमन्त्री छिरिङबीच भेट

पर्यटन क्षेत्रमा दुई देशबीच सहकार्यमा जोड

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री दामोदर भण्डारीसँग भुटानीका उर्जा तथा प्राकृतिक स्रोतमन्त्री ल्योन्यो जेम छिरिङले शिष्टाचार भेट गरेका छन्।

'इन्टरनेसनल सेक्टर फर इन्टिग्रेटेड माउन्टेन डेभलपमेन्ट'ले यही सातादेखि काठमाडौंमा आयोजना गर्न लागेको दोस्रो हिन्दुकुश हिमालय मन्त्रीस्तरीय पर्वतीय शिखर सम्मेलनमा भाग लिन आएका मन्त्री छिरिङ र मन्त्री भण्डारीबीच आइतबार सिंहदरवारस्थित मन्त्रालयमा भेटवार्ता भएको हो। सो अवसरमा मन्त्री भण्डारीले नेपाल र भुटानबीच गहिरो सामाजिक-सांस्कृतिक सम्बन्ध रहेको तथा जनस्तरमासमेत सुमधुर सम्बन्ध रहेको बताए।

उनले भने, 'भूपरिवेष्टित भूवनावट, हिमाली भूगोल, विकासका चुनौती र जलवायु परिवर्तनको सामनालाग्यतका विषय हाम्रा साभ्ना मुद्दा हुन्।' भुटान अति कम विकसित राष्ट्रबाट स्तरोन्नति भएकामा मन्त्री भण्डारीले भुटानी मन्त्री छिरिङलाई बधाई ज्ञापन गरे। 'भुटानको स्तरोन्नतिको यात्राले अन्य अतिकम विकसित

राष्ट्रहरूका लागि विशेषगरी नेपालजस्ता भूपरिवेष्टित राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण अनुभव हुन सक्छ, द्विपक्षीय सम्बन्धलाई थप सुदृढ बनाउन द्विपक्षीय संसदीय समूहले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नसक्छ, नेपालको संघीय संसदले नेपाल-भुटान संसदीय मैत्री समूह गठन गरेको जानकारी गराउन पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ,' मन्त्री भण्डारीले भने।

नेपाल र भुटानले दुई देशबीचको व्यापारको पूर्णसम्भावनालाई साकार पार्न प्राथमिकतामा आधारित व्यापार वार्ता सम्मौता गरिरहेको उनले बताए। मन्त्री भण्डारीले भने, 'नेपाल र भुटान दुवै संयुक्त राष्ट्रसंघ, असंलग्न आन्दोलन (नाम) र क्षेत्रीय सहयोगका लागि

दक्षिण एसियाली संगठन (सार्क) लगायत विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाका सदस्य रहेर र यी संस्थामा हाम्रा साभ्ना विषयहरूमा पहल गरिरहेका छौं।'

नेपालको सामाजिक तथा आर्थिक विकासका लागि जलविद्युत् विकास, वातावरण संरक्षण, अर्गानिक कृषि प्रविधि, उद्योगको क्षेत्रमा भुटानी अनुभव, ज्ञान, सीप र प्रविधिबाट नेपालले लाभान्वित हुन चाहेको मन्त्री भण्डारीको भनाइ थियो। विकसित हुँदै गइरहेको व्यापार सम्बन्धले दुवै देशले आफ्नो अर्थतन्त्रमा सकारात्मक योगदान गर्दै आर्थिक आदानप्रदानबाट प्राप्त हुने पारस्परिक लाभ लिन सकिने उनको भनाइ थियो। उनले नेपालले भुटानको सफल जलविद्युत् विकासबाट महत्वपूर्ण पाठ सिक्नसक्ने बताए।

भुटानका मन्त्री छिरिङले नेपाल र भुटानको पर्यटन क्षेत्रमा दुवै देशबीच सहकार्य आवश्यक रहेको औल्याए। उनले धार्मिक रूपमा भुटानी नागरिकलाई स्वयम्भू र लुम्बिनी भ्रमणमा नेपाल सरकारले सहजता प्रदान गर्नुपर्नेमा जोड दिए। साथै मन्त्री छिरिङले दुई देशबीच विद्युत्को क्षेत्रमा पनि सहकार्य आवश्यक रहेको बताए।

सुनसरी-मोरङ सिँचाइ आयोजनाको समस्या समाधान गर्न निर्देशन

काठमाडौं (प्रस)-

उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री दीपक खड्काले सुनसरी-मोरङ सिँचाइ आयोजनामा देखिएका समस्या समयमा समाधान गर्न सरोकार भएका निकायलाई निर्देशन दिएका छन्।

सुनसरीको बराहक्षेत्र नगरपालिका-१ मा स्थित सिँचाइ आयोजनाको इन्टेकको आइतबार निरीक्षण गर्दै मन्त्री खड्काले आयोजना सञ्चालनका क्रममा देखिएका समस्या तत्काल समाधान गर्दै किसानका खेतबारीमा सिँचाइ पुऱ्याउन निर्देशन दिएका हुन्। 'कृषिप्रधान देशमा सिँचाइको अभाव हुनुहुँदैन, विप्रेका उपकरण यथाशीघ्र मर्मतसम्भार गरेर किसानको खेतबारीमा सिँचाइ पुऱ्याउनुहोस्,' उनले भने।

मन्त्री खड्काले आइतबार नै कोसी नदीबाट सुनसरी र मोरङ जिल्लामा सिँचाइ लैजान प्रयोग गरिएको 'डेजिड पद्धति'को अनुगमन गरेका थिए। उक्त उपकरणको लम्बाइ ९९६० मिटर, चौडाइ ८० मिटर र गहिराइ १० मिटर रहेको

छ। सो उपकरणले इन्टेकबाट मूल नहरमा छिरेको बालुवा तथा ग्रेगानलाई फिक्ने काम गर्ने सिँचाइ आयोजना कार्यालयले जनाएको छ। वि.सं. २०५२ मा निर्माण भएको दुईवटा उपकरणमध्ये हाल एउटामात्र सञ्चालनमा छ।

मन्त्री खड्काले विप्रेका उपकरणको तत्काल मर्मत गर्नुका साथै त्यसको विकल्पमा नयाँ प्रविधिको अध्ययन गरेर सञ्चालनमा ल्याउनसके

सिँचाइ सुविधामा सहयोग पुग्ने बताए। सुनसरी-मोरङ सिँचाइ आयोजनामार्फत हाल सुनसरीको ४० हजार र मोरङको २८ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइ सेवा उपलब्ध हुँदै आएको छ।

निरीक्षणका क्रममा उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयकी सचिव सरिता दवाडी, मन्त्रालयका वरिष्ठ उर्जाविज्ञ प्रबल अधिकारी, सिँचाइ विभागका उपमहानिर्देशक दिनेश भट्टलगायत सहभागी थिए।

नेपालको अर्थतन्त्र सुधारोन्मुख

काठमाडौं (प्रस)- उपप्रधान एवं अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेल र अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष (आइएमएफ)को एसिया प्रशान्त क्षेत्रकी उपनिर्देशक रूपा दत्तगुप्ताबीच शिष्टाचार भेट भएको छ।

अर्थ मन्त्रालयमा आइतबार भएको भेटमा उपनिर्देशक दत्तगुप्ताले नेपालको अर्थतन्त्र सुधार हुँदै गएको आफूले पाएको बताइन्। उनले नेपालमा लागानी सहजीकरणसम्बन्धी कानूनहरू परिमार्जन हुँदै गएको, राजस्व परिचालन रणनीति कार्यान्वयनमा आएको, अर्थतन्त्रसम्बन्धी विभिन्न सुझावहरू कार्यान्वयन हुँदै गएकोले आफू उत्साहित भएको धारणा व्यक्त गरिन्। सो अवसरमा अर्थमन्त्री पौडेलले अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गर्न सरकारले योजनाबद्धरूपमा काम गरिरहेको जानकारी गराएका थिए।

लोमान्थाङ बजारको चक्रपथ स्तरोन्नति सुरु

म्याग्दी- मुस्ताङको धार्मिक, पर्यटकीय तथा सांस्कृतिक महत्वको बस्ती लोमान्थाङ बजारको चक्रपथ सडक स्तरोन्नतिको काम थालिएको छ। पूर्वाधार विकास कार्यालय मुस्ताङले गण्डकी प्रदेश सरकारको बजेटबाट लोमान्थाङको प्रवेशद्वारदेखि माटोको पखालले घेरिएको सडकलाई ढलान गरेर स्तरोन्नति सुरु गरेको हो।

गत साउन २९ गते तीन करोड २३ लाख १८ हजार रूपैयाँ ठेक्का सम्मौता गरेअनुसार निर्माण कम्पनीले सडक ढलानका लागि प्रारम्भिक चरणको काम सुरु गरेको पूर्वाधार विकास कार्यालय मुस्ताङका सूचना अधिकारी घनश्याम रोकाके जानकारी दिए। सम्मौतानुसार २०८२ माघ २८

गतेसम्म काम सक्नेगरी नाली निर्माण र दुई किलोमिटर लम्बाइ र सात मिटर चौडाइमा आरम्भिसी ढलान गरिने उनले बताए। आयोजनाका लागि प्रदेश सरकारले चालु आर्थिक वर्षमा ९६ लाख रूपैयाँ विनियोजन गरेको छ। कच्ची सडकको धुलो र हिलोले स्थानीयवासी तथा पर्यटकलाई प्रभावित बनाएपछि मौलिकतालाई असर नपर्नेगरी सडक ढलान गर्न लागिएको लोमान्थाङका वडाध्यक्ष दुहुके विष्टले बताए। यसअघि सघन सडक तथा भवन निर्माण आयोजना बागलुङ र लोमान्थाङ गाउँपालिकाले यहाँको सडक, पैदलमार्ग र गल्लीमा दुँगा विद्युत्का थिए। यहाँ पखालभित्रको मागमा दरवार, गुम्बा

र पुरानो बस्ती रहेको छ भने वार्डहरू पनि नयाँ बस्ती छ। सघन सडक तथा भवन निर्माण आयोजनाको एक करोड २७ लाख रूपैयाँको लागतमा पखालभित्रको पदमार्गमा चार हजार ४४.२५ वर्गमिटर क्षेत्रफलमा स्लेटदुँगा छान्ने काम भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा गाउँपालिकाको ६५ लाख २८ हजार रूपैयाँको लागतमा स्लेटदुँगा छान्ने काम भएको गाउँपालिकाका अध्यक्ष टसीनर्बु गुरुङले जानकारी दिए। यो क्षेत्र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग सिमाना जोडिएकोले पनि उच्च महत्त्व दिएर सुधारका काम भइरहेका उनले बताए। रासस

दोहोरो अंकले बढ्यो नेप्से

काठमाडौं (प्रस)- साताको पहिलो कारोबार दिन सेयरबजारमा सुधार आएको छ। आइतबार नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचकमा दोहोरो अंकको सुधार देखिएको हो। आइतबार नेप्से परिसूचक ११.५८ अंकले बढेर दुई हजार ५८८.३५ को अंकमा रोकिएको छ।

आइतबार ३२५ कम्पनीको एक करोड २४ लाख ८५ हजार ७३९ किता सेयर ७२ हजार ९५७ पटक खरिदविक्री हुँदा पाँच अर्ब नौ करोड २९ लाख ४८ हजार रूपैयाँ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ।

वित्त समूह ०.३१, होटल तथा पर्यटन ०.६१, उत्पादन तथा प्रशोधन ०.१९, लघुवित्त ०.१८ र म्युचुअल फन्ड ०.१० प्रतिशतले घटेका छन् भने अरू सबै समूहको उपसूचक बढेको छ। सबैभन्दा बढी वैकिङ समूह १.०१ प्रतिशतले बढेको छ। विकास बैंक ०.६६, जलविद्युत् ०.३१,

लागानी ०.६२ र जीवन विमा समूह ०.२४ प्रतिशतले बढेको छ। त्यस्तै, निर्जीवन विमा समूह ०.४७, व्यापार ०.०७ र अन्य समूह ०.४१ प्रतिशतले बढेको छ।

इस्टर्न हाइड्रोपावर लिमिटेड, आत्मनिर्भर लघुवित्त वित्तीय लिमिटेड र अपर सांगी हाइड्रोपावर लिमिटेडको सेयर मूल्यमा आइतबार सकारात्मक सर्कित लागेको छ। सबैभन्दा धेरै रावा इनर्जी डेभलपमेन्ट लिमिटेडको सेयर मूल्य ८.६५ प्रतिशतले घटेको छ।

कारोबार रकमका आधारमा आइतबार सबैभन्दा धेरै सिडिडी हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट लिमिटेडको कम्पनी लिमिटेडको २७ करोड ८० लाख २७ हजार रूपैयाँ बराबरको सेयर खरिदविक्री भएको छ। कारोबार भएका सेयर संस्थाका आधारमा भने एनएमवि सुलभ इन्भेस्टमेन्ट फन्ड-२ को छ लाख ४७ हजार २०३ किता किनबेच भएको छ।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhahabonline.com

www.facebook.com/Prabhahab Online

प्रभाव दैनिक